

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
פיתוח והתיישבות הבדואים בנגב

י"ג ניסן תשע"ה
02 אפריל 2015

פרוטוקול פגש מציעים שני למכרזי תכנון 68/2014 ו- 69/2014

סיכום ישיבה שנערכה ביום 26.3.2015

מציעים ונציגיהם שהשתתפו:

אביב: זוהר בן יוסף, א.ג. איזן אדריכלים: אילן איזן, עדליא: ערן הורן, נפתלי טוביה, אתוס – אדריכלות
תכנון וסביבה: תום פלג, דלויט: שלומי אשכנזי, תובנות: ענת אשכנזי, תרצה בר-חיים, גיא בן גור
אדריכלות בע"מ: אבי בן גור, ד.מ.ר. תכנון ופיתוח: רונית דוידוביץ, קונאטוס דיזיין: אלון אשקול, אורי
דהן ושות': אורי דהן, מרטנס הופמן: איתן טביב, אמן: רנן הוקר

משרד החקלאות ופיתוח הכפר:

רותי פרום אריכא, יריב מן, אריאל למדני, רענן אמויאל, ניבה גרינברג, אהרון זוהר – יועץ להכנת המכרזים

רקע – רותי פרום אריכא:

המכרזים פורסמו בהתבסס על החלטת ממשלה 2025 שנתנה כלים פורמאליים ותקציביים לפיתוח התיישבות הבדואים בנגב ולעידוד פיתוח כלכלי חברתי ביישובי הבדואים. תחום הפעילות הועבר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר ממשרד רוה"מ בינואר 2014 על פי החלטת ממשלה 1146. הוצגה מצגת אודות הפרויקט.

שאלות ותשובות:

נפתלי טוביה – עדליא:

1. כיצד יתבצע שיתוף הפעולה בין 2 המכרזים?
רותי פרום אריכא: שלב א' בשני התהליכים כולל איסוף מידע שיהווה בסיס לתכנון. תוקם ועדת היגוי אחת לשתי התכניות. צוותי התכנון ידרשו לשת"פ ביניהם.
2. המטרה חיזוק הישובים- למה הכוונה באופן כללי?
רותי פרום אריכא: אין מודל אחיד. מדובר במגוון אוכלוסיות וצורות התיישבות. לדוגמא, שגב שלום מוכוון לצורת התיישבות עירונית ומדרומו מוכוונים להתיישבות כפרית. השאיפה היא להגיע לעצמאות של הרשויות שתיתן מענה במכלול תחומים כגון רווחה וחברה ותשתיות.
אילן איזן – א.ג. איזן אדריכלים:

3. האם חשבתם על שרטוט קו כחול לתכנית הכוללת? (האם תכלול את רהט או לא?)
רותי פרום אריכא: ניתוח החלופות הוא חלק מהעבודה המצופה מכס. קיים מרחב פעולה ותמ"מ מאפשרת גבולות רחבים. אנחנו לא מתיימרים להכין תכנית מתאר חדשה לרהט למשל, אך בה במידה חייבת תכנית שתיקח אותה בחשבון. לא דומה ישוב אחד למשנהו, קיים מדרג ומגוון ומטרת התכנית להפיק תועלת ממגוון ההצעות והפיתרונות. יש לשקול חסמים בתהליכים סטטוטוריים.
אהרון זוהר: קיימים 18 איים בתוך מרחב גלילי ועוד 5 ישובים בתהליכי תכנון. ברקע להכנת תכנית כוללת כזו יש היבטים פוליטיים, ארגוניים ומשפטיים. מצפים לקבל מכס הצעות יצירתיות.

אלון אשקול – קונאטוס דיזיין:

4. ביישובים לא מוכרים – האם תהליך העבודה מאפשר פתיחות לעבודה ישירה עם הישובים או מחייב עבודה באמצעות הרשויות בלבד?

מדינת ישראל
משרד החקלאות ופיתוח הכפר

הרשות לתכנון ופיתוח החקלאות ההתיישבות והכפר
פיתוח והתיישבות הבדואים בנגב

רותי פרום אריכא: חברות התכנון הפועלות היום מטעם רשות הבדואים מבצעות תהליך של בדיקות התכנות בשיתוף הציבור. בדיקות ההתכנות כוללות סקר של מיפוי התושבים וכיצד הם רואים את עתידם. אלו יהיו כלי עבודה להמשך התכנון הפיסי. המדיניות, כפי שנערכה ואושרה בוועדת השרים, היא לעבוד בדגש על שיתוף הציבור, גם בישובים לא מוכרים.

אהרון זוהר: בפזורה קיימים עוגנים: 28 בתי ספר יסודיים ו-9 בתי"ס תיכון ובאמצעות הנהגת בתי"ס ניתן ליצור קשר עם האוכלוסייה.

יריב מן: הפזורה נמצאת כיום מחוץ לישובים המוכרים בנווה מדבר ובאל קאסום. שירותי החינוך והרווחה הם השירותים העיקריים שניתנים והולכים ונבנים מבנים משולבים המהווים מוקדים לעבודה קהילתית. עבודת הפיתוח מיועדת לאפשר להביא תפיסות חדשות שיהוו את התשתית להחלטת הממשלה הבאה.

נפתלי טוביה – עדליא:

5. נדרש שיתוף פעולה עם משרדי ממשלה נוספים?

יריב מן: מבחינת רעיון אסטרטגי נדרשת תפיסת פיתוח שתיתן משמעות למכלול, כאשר כיום כל משרד עוסק בגזרתו בלבד. נדרשת תכנית שתכניית קיימות ו"מתבשלות" כיום ישתלבו בתוכה. תשתיות מהוות בעיה כי לא ניתן לאשר תשתיות כשלא מכירים בישובים. בעיה נוספת שגם יישובי הקבע מחולקים לשבטים/חמולות. כמו כן לא קיימת באוכלוסייה הבנת תרבות הפנאי כך שגם מרכזים ומבני ציבור שהוקמו בסיוע תקצוב ממשלתי נסגרו בחוסר היענות מה גם שתוקצבו מבני ציבור, אך לא הצטיידות.

אהרון זוהר: בשנת 1965 הוקם היישוב תל-שבע שהתפרק וכמסקנה נוצרה תפיסה שהמדינה לא בונה בתים. העניין הוא שמלבד תשתיות ומבנים נדרשת עבודה חברתית עמוקה ויסודית.

נפתלי טוביה – עדליא:

6. הבאתם את הדוגמה של שגב שלום:

רותי פרום אריכא: שגב שלום היווה בסיס להחלטת הממשלה ולגיוס המשאבים. לא ברור אם התכנית הנקודתית לפיתוח כלכלי חברתי שנערכה עבורו אכן מכסה את כל הצרכים. זהו חלק מהבדיקה הנדרשת. אנו ממתנינים להצעותיכם.

יריב מן: יש לשים דגש על נושא השירותים הציבוריים ויכולת הרשויות המקומיות לתת שירותים ציבוריים היא בהתאם לחוזקן. בהשקעה זו יש לראות חשיבות רבה כחלק ממימון ההשקעה בנגב.

נפתלי טוביה – עדליא:

7. איך עובדים עם ארגוני המגזר השלישי שחלקם מונעים פוליטית?

יריב מן: בהחלט ניתן להעשיר ולהתבסס על רעיונות של הארגונים האזרחיים.

רותי פרום אריכא: כמשרד ממשלתי אנו חייבים לשמוע את כולם ושיתוף הציבור כולל גם את ארגוני המגזר השלישי. אנו פתוחים לדיאלוג. בסופו של דבר בשולחן מקבלי החלטות תהייה הממשלה במטרה להוציא החלטות ממשלה ובשולחן מקבלי החלטות הארגונים לא יכללו.

נפתלי טוביה – עדליא:

8. איפה מקומה של מנהלת הבדואים בתהליך?

רותי פרום אריכא: הרשות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב הינה חלק מצוות העבודה.

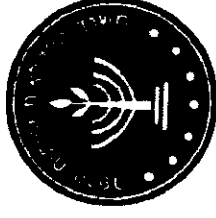
רשמה: ניבה גרינברג

מכרז 68/14 תכנית כוללת ליישובי הבדואים בנגב

י"ג ניסן תשע"ה
02 אפריל 2015

תשובות	שאלות הבהרה- מכרז 68/14	סעיף
התכנית משתרעת על פני מרחב בו כלולים 18 יישובים.	כמה יישובים כלולים בתכנית? והאם יש אומדן של השטח של אותם יישובים? אומדן השטח יערך על ידכם.	3
אנו דורשים ניסיון מוכח בהכנה, גם תכניות שנמצאות בשלבי תכנון, בעלות סטטוס תכנוני, לא רק תכניות שקיבלו תוקף.	תנאי סף של אדריכל – "בעל ניסיון מוכח בהכנת תכניות מתאר ברמה מחוזית/לאומית", האם אפשר להחשיב תכניות שנמצאות כעת בתכנון, או רק כאלו שקיבלו תוקף?	7.2
לא ניתן, אלא בהתקיים תנאי הסף המיוחדים.	מומחה תשתיות: האם ניתן להעסיק מומחה תשתיות שהינו מהנדס תעשייה וניהול בעל ניסיון של עשרות שנים בתכנון תשתיות במגזר הבדואי?	7 (10)
כן.	האם האדריכל של הצוות יכול להיות מרכז התפעול המנהלי?	7.13
תכנית כוללת מוגדרת בסעיף 2: תכנית כוללת – תכנית מתאר ארצית או תכנית מתאר מחוזית או תכנית כוללת. קידומה יידרש בהליך הסטטוטורי המתאים לסיווגה.	התכנית מוגדרת כ"תכנית כוללת ברמה של תכנית מתאר מחוזית או ארצית או כוללת". לאור הגדרה זו, ולאור העובדה שהתכנית אינה מוגדרת כתכנית מתאר, אלא ברמה של תכנית מתאר, האם יידרש קידומה בהליך סטטוטורי כמפורט בחלק ב של סעיף 8?	8 (ב)
לא. הסכום הממוצע נדרש לשם חישוב דירוג המחיר.	האם השכר עבור העבודה ייקבע על פי הממוצע כפי שמופיע בהצעת המחיר, או עפ"י הערכתכם לפי המחיר עבור סוג התכנית שתבוצע בפועל? הבהרה-האם הממוצע שצריך למלא הוא ממוצע של סעיפים א-ג?	נספח 13 – הצעת המחיר נספח 13 ד הצעת המחיר
התכנית משתרעת על פני מרחב בו כלולים 18 יישובים. ראו גם רקע שניתן בפגשי המציעים.	1. אין במכרז כל התייחסות לגבי כמות היישובים שתכנית המתאר אמורה לכלול. 2. אין במכרז כל התייחסות לגבי גודלם של היישובים שתכנית המתאר אמורה לכלול. 3. הנתונים הנ"ל חשובים לטובת תמחור העבודה. 4. אודה לקבלת תשובות בנושא בהקדם האפשרי.	כללי

משרד החקלאות ופיתוח הכפר
MINISTRY OF AGRICULTURE & RURAL DEVELOPMENT
وزارة الزراعة وتطویر القرية

שילוב האוכלוסייה הבדואית בנגב

מדיניות המשרד

פגש מציעים למכרזי תכנון מס' 2

26.3.15

עיקרי המדיניות

שילוב הבדואים בחברה ובכלכלה בישראל, תוך השתלבות בשגשוג הכלכלי הצפוי לנגב והפסקת המצב של מגורים במבנים ללא היתר כחוק.

פיתוח יישובי הבדואים, הסדרתם, וביסוסם בהיבט

הכלכלי והחברתי, לרבות שיתוף רמת החיים והיציבות

במישור התכנוני

- לקדם הכנת תכנית חברתית כללית.
- לעודד את שיתוף הציבור, שרשות הבדואים כבר מנהיגה ומיישמת.
- לאפשר מגוון צורות התיישבות ולהתאים להן את רמת הפיתוח.
- לקבוע שלביות בפיתוח יישובים קיימים וחדשים.
- ללוות את התכנון והביצוע ע"י עובדים קהילתיים ומנהיגים

מקומיים.

□

במישור החברתי מוניציפאלי

- לספק מסגרות תמיכה מלווה ביעוץ ארגוני ולינוי "מנטורינג".
- לבחון דרכי פעולה לשיפור משמעותי בתפקוד המועצות האזוריות.

- להתניע תכנית שיתוף פעולה עם אוכלוסיית הבדואים, בצד העצמת מנהיגות מקומית.

□ לעצים פגיונות של יזמים

במישור החברתי כלכלי

- להתמקד בשני יישובים עד שלושה יישובים בתקופה של שנתיים ולהקיף את כולם בהדרגה.
- לקדם את שגב שלום כיישוב חלוץ לטיפול חברתי כלכלי.
- לתכנן ולפתח עוגנים כלכליים אזוריים, בשיתוף עם הרשויות

החלטת 2025

פיתוח וקידום הרשויות המקומיות של הבדואים בנגב

29. להטיל על משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – משרד החקלאות) לגבש ולבצע תכניות לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב. לשם כך יקצה משרד האוצר למשרד החקלאות תקציב תוספתי בסך 4.7 מלש"ח, בחלוקה לנושאים הבאים:

א. עבור תכנית אסטרטגית כוללת ופרטנית ליישובי הבדואים בתחום הפיתוח הכלכלי-חברתי, כנגזר מקווי המדיניות לפיתוח התיישבות הבדואים בנגב שאושרו בוועדת השרים לעניין הסדרת ההתיישבות ופיתוח חברתי-כלכלי של הבדואים בנגב מיום 04.08.2014, יוקצו 1.5 מלש"ח בשנת 2014 .

ב. עבור תכנית כוללת משלימה של יישובי הבדואים בנגב, ברמה לאומית וסטטוטורית, שתציע פתרונות התיישבות במרחב הנגב במתאם עם יוזמות הפיתוח האזורי והלאומי בנגב יוקצו 1.5 מלש"ח בשנת 2014 .

תכליות התכנון

- ✓ בסיס תיאורטי להחלטה ממשלה עתידית
- ✓ בסיס לתכניות עבודה רב שנתיות
- ✓ לרתום גורמי ממשלה וגורמים נוספים למשימת

שילוב המכרה המזואית כנגד במכרה

תכנית אסטרטגית לפיתוח כלכלי חברתי

1. תכנית אסטרטגית חברתית-כלכלית כוללת לכל מרחב הבדואים.
2. תכניות חברתיות-כלכליות ברמת הרשות המקומית, לפי המדרג הבא:

1. רהט ושתי המועצות האזוריות נוה מדבר ואל

קסום, כולל האוכלוסייה בפזורה המתגוררת

באזורי הפזורה

תכנית לפיתוח כלכלי חברתי

מטרת העל של התכנית:

פיתוח כלכלי חברתי של האוכלוסייה הבדואית בנגב, אשר יאפשר קפיצת מדרגה משמעותית, תוך העלאת רמת חיייה ושילובה בחברה הישראלית ובשגשוג הצפוי בנגב

מטרות התכנית:

1. הצעת סל פתרונות מקיף, הכולל מתן פתרונות מקיפים בתחומי החינוך והחינוך המשלים, החברה הבריאות, התעסוקה (לרבות בתחומי התעשייה והמלאכה, החקלאות והתיירות), הכלכלה, המסחר והתשתיות הפיסיות ועוד.
2. השגת מעורבות אזרחית מלאה של האוכלוסייה הבדואית בעיצוב עתידה;
3. שימת דגש על מעורבות נשים והעצמתן;
4. שיתוף האוכלוסייה הבדואית בתהליך התכנון, תוך יצירת מסגרות של הידברות עם המנהיגות המקומית;

תכנית כוללת ליישובי הבדואים בנגב

1. תכנית כוללת - תכנית מתאר ארצית או תכנית מתאר מחוזית או תכניות כוללניות.
2. התכנית תתבסס, בין היתר, על תכנית אסטרטגית כוללת לפיתוח והתיישבות הבדואים בנגב שהוכנה ע"י תיק פרויקטים בהנחיית רשות הבדואים ומטה היישום במשרד רוה"מ, על בדיקות ההיתכנות שקודמו ברשות הבדואים ועל תכנית אסטרטגית

תכנית כוללת

מטרת העל של התכנית

עריכת תכנית כוללת ליישובי הבדואים בנגב, שתסדיר את התיישבות הבדואים.

מטרות התכנית

1. התוויית כיווני הפיתוח העתידיים של יישובי הבדואים בנגב, תוך התייחסות להיבטים תכנוניים וקרקעיים;
2. מתן מענה לצורכי האוכלוסייה הבדואית ולשינויים שהחברה הבדואית עוברת;
3. שמירה על השטחים הפתוחים וערכי הטבע והנוף במרחב הנדון;
4. מתן מענה להקמת תשתיות במרחב הנדון לתועלת כלל האוכלוסייה באזור;
5. עיבוי והרחבת יישובים קיימים, ובמידת הצורך, תוספת יישובים, במגוון צורות התיישבות, במרחב התכנון;
6. פתרונות מגוונים למגורים ולתעסוקה בתחומי היישובים הקיימים והמתוכננים;
7. קביעת שלביות בפיתוח היישובים הקיימים והחדשים;
8. שימת דגש על פתרונות מגורים לצעירים ושילוב מתחמים לבנייה רוויה;
9. קידום עוגנים כלכליים אזוריים, בשיתוף עם הרשויות המקומיות השכנות;
10. התוויית מסלול לאישור תכניות הנגזרות מתוכנית המתאר הכוללת.